

Sarıca, N. ve Sarıca, M. (2022). Patrick Modiano ile söyleşi örneği üzerinden bir sözlü dil incelemesi. *International Journal of Language Academy*, 10 (4), 333-351.

Volume 10/4 December 2022
p. 333/351

Article History:

Received

10/11/2022

Accepted

11/12/2022

Available online

25/12/2022

PATRICK MODIANO İLE SÖYLEŞİ ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN BİR SÖZLÜ DİL İNCELEMESİ

A Study of Oral Language on the Example of an Interview with

Patrick Modiano

Nurten SARICA¹

Mustafa SARICA²

Öz

Sözlü dilin kendine özgü kuralları ve öncelikleri vardır. Anlık konuşma, kendine özgü yapısı nedeniyle yazılı dilin ilkelerinden geniş ölçüde ayrılır. Daha özgür, daha yalın bu nedenle de oldukça geniş bir kullanım alanına sahip olan sözlü dilin, çağdaş dilbilimin en temel inceleme konuları arasında olduğu da bilinen bir gerçektir. Çünkü hem dilsel hem de dil dışı etkenlerin dikkate alınması ve anlamlandırılması gerekmektedir. Sözlü dilin ayrılmaz parçası olarak değerlendirilebilecek olan ezgiyle ilgili bürünsel özellikler, yinelemeler, tereddütler, taklitler, yanlış söyleyip düzeltmeler başlıca inceleme konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Sözlü dil üzerine yapılan çalışmalar dilin sözdizimsel yapısıyla ilgili de yeni ipuçları vermekte hatta sözcük dizimi kuralının bile yeniden gözden geçirilme gerekliliğini gündeme getirmektedir. Bu çalışmada Mary-Annick Morel tarafından 1998'de ortaya konan "Grammaire de l'intonation" yani "Ezginin Dilbilgisi" kuramı ışığında Nobel Edebiyat Ödüllü yazar Patrick Modiano ile La Grande Librairie (LGL) programı için yapılan, "comment j'ai écrit (nasıl yazdım?)" konulu söyleşinin hem sözcük hem de bürünsel çözümlemesi yapılacaktır. Genel ağ üzerinde yayınlanan bu söyleşi, Nobel ödülü aldığı günün ertesinde bir Fransız kanalında yayımlanmıştır. Söyleşinin tamamı değil sadece örneklem kısmı üzerinde yapılacak bu betimsel incelemeden hareketle, sözlü dil bağlamında kuraldan bahsedilip bahsedilemeyeceği konusunda saptamalar yapılacaktır. Sözlü dil özelliklerinin büyüteç altına alınacağı bu söyleşi çözümlemesi, Fransızcanın tonlama ve ezgi özellikleri konusunda yeni incelemelere kapı açacaktır.

Anahtar Sözcükler: Sözlü dil, sözcükleme, bürünbilim, ezgileme.

¹ Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, nsarica@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4043-827X>

² Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, msarica@adu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-1024-5429>

Abstract

Oral language has its own rules and priorities. Due to its inherent necessity, instant speech differs widely from the principles of written language. It is also a known fact that spoken language, which is freer and simpler and therefore has a wide range of uses, is among the essential subjects of the study of contemporary linguistics because both linguistic and non-linguistic factors need to be considered and interpreted. Prosodic features of intonation, imitations, repetitions, hesitations, mispronunciation, and corrections, which can be regarded as integral parts of oral language, emerge as the main subject of examination. Studies on oral language also give new clues about the syntactic structure of language, and they even raise the need to reconsider the syntax rule. In this study, in the light of the theory of "Grammaire de l'intonation" (The Grammar of Melodie) put forward by Mary-Annick Morel in 1998, both an enunciation and a prosodic analysis of the interview on "comment j'ai écrit (how I wrote ?)" conducted with Nobel Prize in Literature Prize winner Patrick Modiano for La Grande Librairie (LGL) program will be made. This interview, which was broadcast on the public network, was broadcast on a French channel the day after he received the Nobel Prize. In the interview, oral language characteristics will be put under a magnifying glass. Thus, it will pave the way for new investigations into French intonation and melody features.

Keywords: Oral language, enunciation, prosody, intonation.

GİRİŞ

"Grammaire de L'intonation" kitabının girişinde "konuşmadan yazıya bir dünya mesafe vardır" diye yazar (Morel et Danon-Boileau, 1998, s. 7). Tarihsel olarak bakıldığında da sestən söze, sözden de yazıya geçiş sürelerinin azımsanmayacak kadar uzun olduğu görülmektedir. Aynı şekilde çocuğun anadili edinim sürecinde de önce ses ve söz ki bu aşama kendi içerisinde algılayıcı ve ifade edici dil gelişimi diye iki bölüme ayrılır; ardından yazılı anlatım gelir. Konuşma dili veya sözlü dil daha serbest ve daha rahat veya başka bir deyişle daha kuralsız (?) bir yapıya sahipken yazılı dil belli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmek durumundadır. Bu kuralların tümüne dilbilgisi veya gramer adı verilir. Birey, konuşurken her zaman dilbilgisine uygun olarak konuşmaz. Duygu ve düşüncelerini serbest bir şekilde ifade eder, dilbilgisi kuralları yardımıyla da bunları yazıya aktarır. Fakat bunda da tam olarak başarılı olamaz. Gramer kurallarının dışındaki birçok özellik konuşma dilinde varlığını sürdürür (Akın, 2015, s. 4)

Sözlü ve yazılı dil özelliklerini anlatan bir çalışmada Sönmez, sözlü dilin geçici olduğunu yani zamana bağlı olduğunu dile getirir (Sönmez, 1990, s. 19). Zamana bağlı olarak çizgisel olarak ilerler. Geriye dönüşü mümkün değildir. Bu da konuşan kişinin/gönderenin muhatabı/dinleyicisi/alıcısı durumunda olan kişiye önemli bir işlev yükler; daha dikkatli dinlemesi ve güçlü bir belleğe sahip olması gibi. Oysa yazı dili kalıcıdır, geriye dönüş mümkündür ve süreklilik gösterir. Konuşurken aniden gelişen durumlar konuşma seyrini etkileyebilir, yinelemelere, farklı ses kullanımlarına, değişik vurgulara, unutmalara neden olabilir. Birçok gereksiz sözcük kullanılabilir. Konuşma dilinde sesin önemi kadar jest ve mimiklerin de büyük bir önemi vardır. Muhatabın iletişime etkin katılımını sağlamak amacıyla ses kadar bu bedensel hareketler de önemli bir işleve sahiptir (Sönmez, 1990, s. 121).

Sözlü dilin en küçük birimi olan sözce Vardar'ın tanımıyla, bir konuşucunun ürettiği iki susku arasında yer alan söz zinciri parçası; sözceleme edimiyle ortaya çıkan söylemdir (Vardar, 2002, s. 181). Konuşma dilinin birimi olan tümce ise yine Vardar'ın tanımıyla sözün çözümlenmesiyle elde edilen birimdir. Kıran 1999'daki çalışmada "gerçek yaşamda iletişimi kolayca kuramsal şemalara indirgeyemeyiz; çünkü iletişim dinamik ve somut bir durumda gerçek kişilerin yer aldığı bir ortamda gerçekleşir. İşte bu koşullar

altında düşünülen iletişime sözceleme adı verilir; kısacası, sözceleme kullanım halindeki dille gerçekleşen bir iletişimdir (Kıran, 1999, s. 94).

KURAMSAL ÇERÇEVE

Blanche-Benveniste konuşma dilinde sözcük sırası üzerine bir makalesinde, yazı dilinde sözcük sırası (ordre des mots) kuralı olduğunu oysa konuşma dilinde bu kuralın yeniden ele alınması gerektiğini vurgular. (Blanche-Benveniste, 1996, s. 109). Bu çalışmasında konuşma dilindeki sözcük sıralaması söz konusu olduğunda üç sorunla karşılaşılabilir. Bunların ilki konuşmanın başında, konuşmaya hazır olunmadığının işareti olan tekrarlar, tereddütler, yanlış söyleyip düzeltmelerin dilbilgisel olarak nasıl değerlendirileceği sorunudur (Je je je me souviens très bien être allé souvent en Espagne..). İkincisi konuşma dilinde var olan bazı yapıların yazı dilinde de var olup olmadığı konusudur ki bunun cevabı olumsuzdur (ex: il a madame vecu madame comme ça madame...). Blanche-Benveniste'in konuşma dilindeki sözcük sıralaması konusunda dile getirdiği üçüncü konu ise temeldeki dizimsel birimlerin (unités syntaxiques) sınırlandırılması ile ilgilidir (Blanche-Benveniste, 1996, s. 110). Örneğin yazılı dilde tümceyi oluşturan birimlerin işlevleri ve konuları konuşma dilinde farklılaşabilmektedir. Öznenin ve nesnenin öncelenme, sonralanma gibi kullanımları (il le connait, cet homme, son probleme), tümleçlerin öncelenmesi (trois enfants, j'ai eu) konuşma dilinde gözlenen kullanımlardandır. Konuşma dilinde yer alan birimlerin sınırlarının belirlenmesinde tonlamanın hem anlamsal hem de dizimsel bir işleve sahip olduğunu belirtmek gerekir. Kısaca Blanche Benveniste konuşma dilinde belli kuralların incelenmesinde dizimsel, anlamsal ve bürünsel boyutun birbirleri ile bağlantılı olduklarını, birinin diğerinden daha önemli olduğunu düşünmenin doğru olmayacağını dile getirmektedir. Konuşma dilinin dizimsel özellikleriyle ilgili değişiklikleri sadece tümce çerçevesinde incelemenin yetersiz olacağı, ancak bunun biçimsel sözdizim (morpho-syntaxe) kapsamının dışına çıkacağı anlamına gelmeyeceğinin de altını çizmektedir.

“Grammaire de l'Intonation” (Ezginin Dil Bilgisi) adlı kitaplarında, konuşma dili çözümlenmesini ayrıntılı olarak ele alan Morel ve Danon-Boileau'ya göre ana birim, yazı dilindeki paragraf sözcüğü örnek alınarak örneksime (analogie) yoluyla elde edilen sözlü paragraftır (paragraphe oral). Biz buna söz öbeği demeyi uygun görüyoruz. Birçok sözceyi, yani Kıran 1999'daki tanımıyla sözceleme edimiyle ortaya çıkan söylemleri veya Vardar 2002'ye göre iki susku arasında yer alan söz zinciri parçasını içerebilir ve bu söz öbeğinin iki yönlü bir yapısı vardır: parçasal (segmental) ve parçaüstü (suprasegmental) veya bürünsel (prosodique) yapı. Konuşma dilinde bir tümcenin öğelerinin anlamsal ve dizimsel işlevlerinin belirlenmesinde noktalama işaretleri belirleyici olurken sözlü dilin birimi olan söz öbeğinde bu görev parçaüstü /bürünsel unsurlar aracılığıyla yerine getirilir. Söz öbeğinin parçasal yapısı giriş, yorum ve art yorum bölümlerinden oluşur (Mary-Annick Morel, 1998, s. 21). Şu şekilde formüle edilebilir:

Paragraphe oral = préambule + rhème (+ postrhème)
Söz Öbeği = giriş + yorum (+ artyorum)

Söz öbeğinin ilk bölümü olan préambule karşılığı olarak, Yılmaz ve Yılmaz 2012'deki çalışmalarında gövde terimini kullanmışlardır (Yılmaz & Yılmaz, 2012, s. 205), ancak burada biz giriş demeyi uygun buluyoruz. Giriş, yorum ve bazı durumlarda art yorumdan oluşan söz öbeği, yazı dilindeki tümce yapısıyla karşılaştırıldığında değişmez değildir. Bazı durumlarda giriş ve yorum bir sonraki sözcenin sadece giriş bölümünü oluşturabilir.

(Giriş + Yorum) + yorum + artyorum

Morel ve Danon Boileau' ya (1998) göre sözlü dilin ana birimi olan söz öbeğinin giriş bölümü bağlama sözü (ligateur), görüş bildiren söz (point de vue), çerçeve (cadre), kipsel belirteçler ve nitelik, gerçeklik ve durum bildiren söz (modus) gibi söylem öğelerinden oluşur. Sözcenin parçaüstü yapısı parçasal yapıyı oluşturan öğelerin niteliğini ve sınırlarını belirlemeyi sağlar (Mary-Annick Morel, 1998, s. 22). Bu bağlamda Sarıca 2005'te şöyle bir saptamada bulunur: "sınırlı ses ve sözcükle anlam aktarımını üstlenen dil, söz dağılımını verimli kullanmak için, aynı seslerden örülür sözcüklerin anlam yükünü kimi zaman bir vurguyla, kimi zaman da ayrı bir tonla değiştirir. Bu yönelişler, sözlü dilin içerdiği özel anlam birimlerini inceleyen ezgilemenin önemini daha da pekiştirir" (Sarıca, 2005, s. 127)). Parçaüstü yapı, temel titreşim (F0) veya ezgi, yoğunluk (intensité), durak/susku (pause/silence) ve süreden (durée) oluşur. Temel titreşim yani ezgi, sesin yükselmesi veya düşmesi ile ilgilidir. Yükseldiği zaman genellikle muhatabın dikkatini çekme, konuya odaklanma veya sözceye devam etme gibi durumlara işaret eder. Ezginin düşen bir seyir izlemesi konuşmanın sonlanacağını, söz sırasının muhataba geçeceğinin işareti olur. Ezgi farklı sözcelem değeri taşıyan dört düzeyde gerçekleşir en düşük düzey (H1) konuşmanın ve sözcenin son bulduğuna işaret eder. İkinci düzey (H2) genellikle konuşmaya başlama düzeyidir ve dilbilgisel birimler, duraksamalar, kararsızlıklar, yinlemeler bu düzeyde ezgilenir. Üçüncü düzey (H3) sözcenin anlam yükünü taşır, konuyla ilgili sözcükler yer alır. En yüksek düzey (H4) vurgu ve sözcenin alıcıya doğrudan yönlendirildiği düzeydir.

Ses yoğunluğu konuşucunun kararlılığını gösterir. Vurgu yapıldığında yoğunluk artar, kararsızlık yaşandığında, sözce tamamlandığında veya söz sırası muhataba geçtiğinde ise azalır. Durak veya suskular konuşucunun konuşma sırasında yapmış olduğu, süresine göre farklı özellikler taşıyabilen parçaüstü öğelerdir. Eğer konuşucu ne konuşacağına henüz karar vermemişse sık sık suskular gerçekleşir. Nefes almak, yanlış bir sözceyi düzeltmek için ani suskular yapılabilir. Duraklar ortalama olarak 20-60 saniye arasında gerçekleşir. Michel Billière 2016'da durakların nefes almak, vereceği iletinin içeriğini düşünmek, sözcesinin kurgusunu yapmak, zamanını kullanmak gibi nedenlerle yapıldığını ileri sürer. Çalışmasında, duraklarla ilgili olarak Grosjean ve Deschamps (2016)' dan şu tabloyu aktarır:

Tablo 1. Durakları Gösteren Tablo

LES DIFFERENTES PAUSES (FARKLI DURAKLAR/SUSKULAR)	
PRIMAIRES/ PAUSES NON SONORES (Sessiz Duraklar)	SECONDAIRES / PAUSES SONORES (Sesli duraklar)
Pauses de respiration (Nefes durakları)	Pauses remplies (Dolu duraklar)
Pause de Non respiration (Nefessiz duraklar)	Syllabes allongées (Uzatılan heceler)
	Répétition (Tekrarlar)
	Faux départs (Yanlış başlamalar)

Süre, konuşan kişinin konuşma tarzıyla ve konuya olan hâkimiyetiyle, sözcelemin gerçekleşmesi ile ilgilidir. Konuşan kişi söyleyeceğini unuttuğunda, bazı şaşırma, yanılma veya benzer durumlarda heceleri uzatır. Bununla orantılı olarak da süre uzayabilir ya da kısalsabilir.

BÜTÜNCE VE YÖNTEM

Bu çalışmada bütünce olarak France5 TV kanalında perşembe akşamları yayımlanan La Grande Librairie programının hazırlayıcısı ve sunucusu olan François Busnel'in 2014 yılında Nobel Edebiyat Ödülü alan Fransız yazar Patrick Modiano ile yaptığı "comment j'écris" başlıklı söyleşiden yararlanılmıştır.

Söyleşi genel ağ üzerinden indirilerek 5.30 dakikalık ses kaydı üzerinden çözümlenmeler gerçekleştirilmiştir. Söyleşinin öncelikle çevri yazısı yapılmış ve elde edilen bütünce parçasal (segmental) incelemede kullanılmıştır. Ses kaydı iki aşamalı bir çözümlenmeden geçmiştir. Önce Cool Edit Pro 2.1 ses inceleme yazılımı aracılığıyla kesitlere ayrılmış ve sözceler ezgi çözümlenmesi için hazırlanmıştır. İkinci aşamada söyleşinin kesitlere ayrılan kayıtları PRAAT ezgi inceleme yazılımı kullanılarak sözcelerin parçaüstü özelliklerinin çizgeleri elde edilmiştir. Üstteki grafik ses titreşimlerinin yoğunluğunu, alttaki kalın çizgiler ise ezgiyi/tonlamayı göstermektedir. Erkek sesi için 75 Hz ile 500 Hz aralığındaki temel ezgi eğrileri dikkate alınmıştır.

İNCELEME

Bütünceyi oluşturan söyleşi Modiano ve La Grande Librairie programının yönetmeni François Busnel arasında geçmektedir. 9 Ekim 2014 tarihinde, yani Modiano'nun Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığı günün sonrasında gerçekleşen yayında da belirtildiği üzere, söyleşinin konusu yazar Patrick Modiano'nun kitaplarını nasıl yazdığıdır. Söyleşi, yazarın kendi evinde, çalışma odasında gerçekleştirilmiştir. Soru cevap şeklindeki söyleşi, Busnel'in " – enfin nous sommes e: dans la pièce où vous: où vous travaillez" sözcüyle başlamaktadır. Konuşma birimi olarak (le paragraphe oral) değerlendirildiğinde ikili bir yapı karşımıza çıkmaktadır:

B1 - Şbon beş enfin nous sommes e: dans la pièce où vous: où vous travaillez
ŞPeki, evetŞ nihayet biz e: sizin çalıştığınız odadayız:

Préambule + rhème → giriş + yorum

Enfin → bağlantı sözü (ligateur)

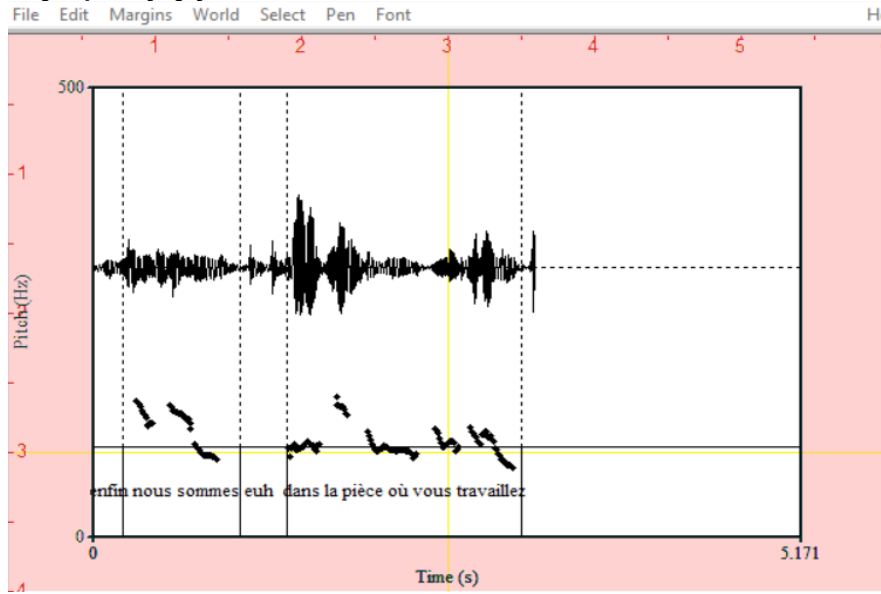
nous sommes e: → bakış açısı (point de vue)

dans la pièce → konunun çerçevesi (cadre thématique)

où vous: où vous travaillez → yorum (rhème)

Bu sözcede Morel'in deyimiyle tescilli konuşmacı (énonciateur patenté) (Morel, 2004: 15) veya sözcileyen kişi, inişli ezgiye sahip bir bağlama sözü ile başlatmaktadır sözcem eylemini. Düşük ezgi alanına sahip sözceler genellikle söylemi yapılandırma sürecinin başına işaret eder ki örneğimizde olduğu gibi konuşmacının henüz tam olarak söylemini yapılandırmadığını veya yapılandırma sürecinin başında olduğunu gösterir. Konuşma biriminin ilk ögesi durumundaki *enfin* (nihayet), söylemin yeni bir içeriğe doğru yönelimini, göndergenin niteliğindeki değişimi sağlar. Bir sıralama durumunun sonuna geldiğini gösterir. Bu ögenin ardından bakış açısı ve konunun çerçevesini oluşturan yani sözcem yerine işaret eden birimle devam edilir ve çerçevesi oluşturulan konunun açıklanması anlamına gelen yorum ile sözcem tamamlanır. Sözcenin bürünsel yapısına bakıldığında ilk birimin alt seviyede ve inişli bir ezgiye sahip olduğu gözlemlenir. Sözcem yapılındırılmasına işaret etmektedir. Sözcenin giriş kısmının ikinci ögesini oluşturan bakış açısı ardından 0.5 saliselik bir duraksama vardır (e d'hésitation-kararsızlık duraksaması) ve ardından konuyu oluşturan birim de önceki birimle aynı ezgi

düzeyinde olmakla beraber yer bildiren ifade üzerinde yoğunluğun artışı konuşucunun vurgu yaptığının işaretidir. Sözce başında temel ezgi 126 Hz iken *dans la pièce* sözcüğü üzerinde ses, en yüksek ezgi düzeyine, 154 Hz'e çıkmaktadır. Başka bir deyişle dikkatleri buldukları yer üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Yorumun başındaki yineleme ve uzatma (où vous: = 0.6 cs) konuşmacının sözcüğü üzerinde bir tereddüt yaşadığını gösterir. Çok uzun sürmeyen bu bürünsel özellik *vous travaillez* sözcüğüyle karara bağlanır ve sonlandırılır. Belki de dizisel anlamda (paradigmatique) ele alınırsa, *travaillez* yerine *écrivez* de denilebilirdi. Sözceleyeninin duraksaması ve kısa süreli uzatma, muhatap veya dinleyici üzerinde bu algıyı yaratmaktadır. Aşağıda yer alan grafikte görüldüğü gibi ezgi eğrisi, bu parçasal yapıyı destekler niteliktedir.

Grafik 1. Ezgi Eğrisi 1

Modiano'nun Busnel'e cevap olarak ürettiği sözcüğü, içinde birçok parçasal ve bürünsel özelliği barındıran uzun bir sözcük bütününden, tam anlamıyla bir sözlü dil birimi olarak nitelendirilen söz öbeğinden oluşmaktadır.

M1: oui oui euh: je peux travailler là / mais en fait j'ai souvent chez pff / oui je(p) n'importe où dans des: (h) non parce que (h) tous les livres là non mais/ ça me rappelle/ une nouvelle de Fitzgerald qui (h) s'appelle « l'après-midi d'un écrivain » où il s'trouve dans une pièce comme ça / où y a plein d(e) livres et à dix h(eur) i s'/ il veut il veut écrire à partir de 10 heure du matin mais: (h) en fait le fait de tous ces livres le: le: le décourage et donc euh il:/ il commence à boire, et parce qu'il a pas là: tout ça est un peu écrasant de enfin il se dit / à quoi à quoi bon de rajouter un livre (h) mais euh pff mais ou: mais en fait oui je peux/ souvent j'ai écrit / partout oui c'est pas (h) c'est pas euh: j'sais pas en fait euh c'est pas lié à un endroit: (h) oui c'est ça peut être) n'importe où en fait³.

³ "evet evet e: orada çalışabiliyorum / ama aslında sık sık pff / evet ben herhangi bir yerde de :: (h) hayır çünkü (h) oradaki tüm kitaplar yok ama / bana hatırlatıyor / Fitzgerald'ın "yazarın öğleden sonrası" olarak adlandırılan kısa bir hikayesini (h) hatırlatıyor/ bol miktarda kitabın olduğu böyle bir odada / ve sabah saat 10'unda / 10'da yazmak istiyor ama: (h) aslında tüm bu kitapların olması: onu: cesaretini kırar ve bu nedenle e o :/ İçmeye başlar çünkü yazacak durumda değildir :: tüm bunlar sonunda biraz bunaltıcıdır / ve sonunda kendine şöyle der/bir kitap eklemenin ne anlamı var

Bu kesitte söylem yapısındaki kopukluklar açıkça görülmektedir. Parçasal olarak ele aldığımızda dikkat çekici ilk nokta yinelemelerdir. Daha sözcenin başında yinelemeler yer alır. Sonuna kadar yinelenen birimler “oui, non, il veut, le, à quoi bon, mais, c’est pas, c’est” gibi dilbilgisel birimlerdir (mot-outil). Sıralı ama tamamlanmamış sözcelere rağmen kendi içinde tutarlı bir söylemle karşı karşıya gelinmektedir. Konuşucu henüz söylemini tam olarak kurgulayamamış gibi görünmektedir. Doğaçlama bir söylem, hazırlıksız yakalanılmış gibi bir durum söz konusudur. Konuşucu nasıl yazdığını anlatmaya başlamaktadır. Ancak sözcem durumunda uzamın etkisiyle söylemi değişir, başka bir yazarın yazım tarzını anlatma yoluna, bir tür örnekleme yöntemine başvurarak bir bakıma kendi tarzını örtük olarak dile getirmeye çalışmaktadır. Sözcem aralarında tamamlanmamış kesitlerde tam olarak kendi yazım şeklini belirtmekle beraber sözcem sonunda bunu kesin bir ifadeyle *oui ça peut être n’importe où en fait* (evet bu aslında her yerde olabilir) olarak dile getirmektedir.

Parçaüstü veya bürünsel bakımdan incelediğimizde durakların ve uzatmaların çokluğu fark edilmektedir. Bu durakların bir kısmı sessiz bir kısmı ise nefes alma veya verme şeklinde gerçekleşmektedir. Uzatmalar genel bilginin tersine sözcem veya söylemin sonuna değil, bazen bir arayış veya zaman kazanma isteği olarak da anlamlandırılabilir. Ses tonu veya ezgi bakımından çok fazla dalgalanma hissedilmemekle beraber, konuşucunun heyecanlı olduğu konuşma hızına yansımaktadır. Söz öbeği (paragraphe orale) birbirini izleyen bağlama sözü ve yorum bölümleriyle çoklu bir sözcem yapısı sergilemektedir.

SÖ1 (bağ.s) + yorum /// oui oui euh: je peux travailler là/
SÖ2 (bağ.s. mod.) + yorum /// mais en fait j’ai souvent chez pff

İlk konuşucunun sözcemini ardından onaylayıcı bir bağlantı sözüyle başlar Modiano’nun sözcemi. Morel ve Danon Boileau 98’e göre sözcem başında bulunan *oui* konuşucunun, muhatabı konumunda olan kişinin neyi kastettiğini, neden bahsettiğini anladığını ifade ederken aslında konuyu farklı bir alana yönlendireceğinin işareti olabilir (Morel ve Danon Boileau, 1998, 99). Örneğimizde sözcemeyenin *oui oui* dedikten sonraki duraksama *e’si* de bu değişimin ön gösterimi olarak nitelendirilebilir. Örnek sözcemde Modiano buldukları yerde çalışabileceğini söyler ancak devam eden kesitte hemen yeni ve karşıt bir giriş sözü olan, *mais (ama)*, bu farklılığı dile getirir. Konuyla ilgili kendi düşüncesini dile getirdikten sonra yeniden bir uzlaşım alanı yaratmaya girişebileceği olasıdır. Sözlü paragrafın devamında bu arayışın izi hissedilmektedir.

SÖ3 (bağ.s + kon.gön) + eksik yorum (rhème inachevé)+art yorum///oui je (p) n’importe où dans des:

Yukarıdaki sözcem konuşucu Modiano’nun çalışma yeri konusunda söyleyeceklerinin henüz bitmediği: ayrıca tam olarak da belli olmadığını göstermektedir. SÖ3’te sözcem birimleri, öncelikle Busnel’in sözcemini hatırlatıcı bir *oui* bağlama sözcemi, ardından konuşucuya gönderme yapan ama yarım bir öğeyle ve yine eksik bir yorumla devam eder. Tamamlanmamış bu tarz sözcemler konuşucunun henüz ne söyleyeceğine karar veremediğini göstermektedir. Ayrıca sözcem sonunda *dans des* sonundaki uzatma ile de konuşanın yaşadığı ikilemi görüyoruz.

(h) ama uh pff ama veya: ama aslında evet yapabilirim (konuya dönüş) / sık sık yazdım / her yerde evet her yerde değil (h) e değil: bilmiyorum aslında e bir yerle ilgili değil: (h) Evet, bu aslında herhangi bir yerde yapılabilir.”

Söylemin bu ilk üç sözcüsünün parçaüstü unsurlarını incelersek (Grafik 2) temel ezgi eğrisinin (F0) çok dikkat çekici iniş çıkış yapmadığı görülür. Genel olarak 75 Hz ile 200 Hz arasında gerçekleşir titreşimler. En yüksek noktaya *là* ögesinde 169 Hz ile ulaşılır sonra iner ve en düşük nokta sözcü sonunda uzatma ile noktalanır. Temel ezgi eğrisinin en düşük seviyede olması sözcü sonunu işaret eder. Örnek sözcüde de bu iniş aynı zamanda uzatma ile koşut olarak gerçekleşir. Ancak burada şaşırtıcı olan, sözcüğün art yorum ögesinde gerçekleşen inişin ve uzatmanın aslında sözcü sonunu değil de konuşucunun yeni bir arayış içinde olduğunu bu nedenle zaman kazanmak istemiyle sözcüsünü uzattığını göstermesidir. Sözcü başındaki duraksama *e*'si ve uzatmalar öğeleri belirlemede ayırt edici etkiye sahiptirler; *eu*: *ve pff*: gibi. Morel ve Danon-Boileau (1998) bu tarz duraksama *e*'lerinin bir tür hayalet sözcük olduklarını ve kendinden sonraki sözcüğe yer açıcı bir niteliklerinin olduğunu öne sürerler (Morel ve Danon-Boileau, 1998, s. 164).

Grafik 2. Ezgi Eğrisi 2

SÖ4 (bağ.s) + eksik yorum /// non + parce que tous les livres-là
 SÖ5 (bağ.s) +yorum1 ///non mais + ça m' rappelle/ une nouvelle de Fitzgerald
 + yorum2/// qui (h) s'appelle « l'après-midi d'un écrivain »
 + yorum3/// où : i(l) s'trouve dans une pièce comme ça où y a plein d(e)
 livres

Onaylayıcı sözcüklerin ardından sözcü olumsuz bir bağlama sözü ile başlar. Örneğimizde *non* bağlama ögesi düşük ezgi seviyesinde ve düşük yoğunlukta gerçekleşir. Sözcüleyen Modiano, bir önceki sözcüde çalışma yeri konusundaki kararsızlığını *non* diyerek bir bakıma iyice belirginleştirmektedir. Ardından *parce que tous les livres-là* yorumuyla yeniden buldukları odayı işaret ederek yeni bir konuya girme istemini dile getirmektedir. *Livres-là* ögesi üzerindeki yüksek ezgi sözcüğün en üst düzeyine işaret eder ve 189.3 Hz'dir. Burada sözcüğün en üst düzeyi focus yani odaklama yapıldığı

görülmektedir. Ses tonundaki yükselmeyle muhatabın dikkati çekilmekte ve işaret edilen nesnelere bakması sağlanmaktadır. Tam yeni bir bilgi verilmesi beklenirken olumsuz bağlama sözü *non mais* ile konuşucu yeni bir giriş yaparak, kendi sözcesini düzeltip baştan kurguluyormuş gibi bir izlenim yaratmaktadır. *Ça m'rappelle* derken sözcelemden çıkıp anlatıya geçiş yapıp, tamamen kendine ait bir konuyu anlatmaya girişmektedir. Sözcelemde bağdaşıklığını *ça* adının kullanımıyla art gönderim yaparak gerçekleştirir. Yani *les livres-là* ögesi görünenden hareketle geçmişe gönderim yapma aracı olarak kullanılır. Anlatının kurucu temel ögesi olur. SÖ5'te ikinci yorum otonom bir bağlaçla (*qui*) başlar ve 0.7 saliselik beklemeden sonra (*pause de respiration-nefes boşluğu*) diğer sözce gelir ki bu sözce ezgi ve yoğunluk bakımından daha güçlü bir yapıya sahiptir. Bu nedenle bağlama sözü olarak da nitelendirilebilir ve onu izleyen çekimli eylem de yorum ögesini oluşturur. Üçüncü yorum da yine bir öncekinde olduğu gibi otonom bir *où* bağlacıyla başlar. Bu sefer 0.6 saliselik (*cs*) bir duraktan sonra anlatı ile buldukları yer arasındaki bağı dile getirir, *dans une pièce comme ça* sözcesiyle konuşucu anlatısını tematik bir çerçeveye oturtmakta ardından gelen yorumla anlatısının bağlantı ögesini dile getirmektedir ki bu öge de *livres* sözcесidir. Morel ve Boileau 1998'deki çalışmalarında *Il y a...* ve *c'est...* gibi sözcelem yapılarını açıklamaya yarayan birimler, başka bir deyişle tipik yorum birimleri olarak nitelendirilirler.

SÖ4 ve SÖ5'i oluşturan sözcelemelerin ezgi eğrisine bakıldığında (Grafik3 ve 4) sadece kitapların vurgulanması sözkonusu iken ezgide ani yükselme görülmekte onun dışında çok belirgin bir hareketlilik gözlenmemektedir. Söz öbeğinin ögelerini belirlemede duraklar ve uzatmalar daha belirleyicidir.

Grafik 3. Ezgi eğrisi 3

Grafik 4. Ezgi Eğrisi 4

Konuşucu Modiano, kitapların ona hatırlattığı yazarın kitabıyla ilgili anlatısına devam ederken kitaplarla dolu bir yerde çalışmanın aslında pek de kolay olmadığını anlatmaya çalışmaktadır. SÖ6 yine bir bağlama sözü olan *et* ile başlar. Zamansal çerçeve yinelenen birimlerin de yer aldığı yorum bölümüyle devam eder.

SÖ6 (bağ. s. + çerçeve) + yorum /// *et* + à dix h(eurs) + *i s'*/ il veut il veut écrire à partir de dix heures du matin

SÖ7 (bağ.s. + gerç. s. + thème) + yorum /// *mais* (h 1s.) + *en fait* + le fait de tous ces livres + *le: le: le* (h 2s.) *décourage*

SÖ8 (bağ.s) + yorum /// *et donc euh* + *il: il* commence à boire

SÖ9 (bağ.s.) + eksik yorum /// *et* + *parce qu'il a pas là: (-1s.)*
+ yorum /// *tout ça est un peu écrasant*

SÖ10 (bağ.s.) + yorum /// *enfin* + *il s'dit/* à quoi à quoi bon de rajouter un livre (h)

SÖ11 (bağ.s. + doğrulama.s.) + eksik yorum /// *mais euh pff mais ou: mais* + *en fait oui* + *je peux/souvent j'ai écrit/ partout*

SÖ12 (bağ.s.) + yorum /// *oui* + *c'est pas* (h 0.6 s.) *c'est pas ff j'sais pas*

SÖ13 (bağ.s.) + yorum + sonlandırma sözü (ponctuant)/// *en fait euh* (1.2s.) + *c'est pas lié à un endroit* (h 1.3s) *oui c'est ça peut être n'importe où* + *en fait*

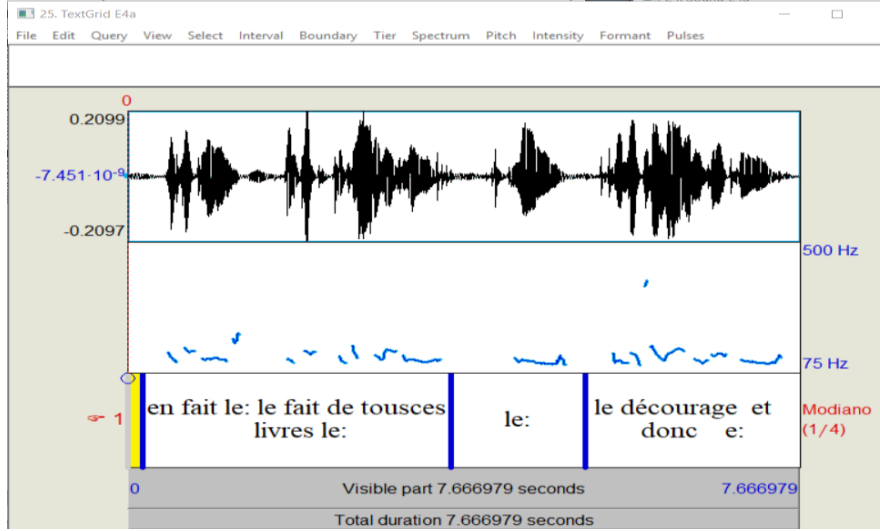
Yukarıdaki sözcelerde genellikle giriş ve yorumdan oluşan ikili bir yapı görülmektedir. Sadece konuşma birimi yani söz öbeği sonuna işaret eden sonlandırma sözünün (ponctuant) yer aldığı son sözcede bu yapı üçlü yapıya dönüşür. Sözcem bakımından

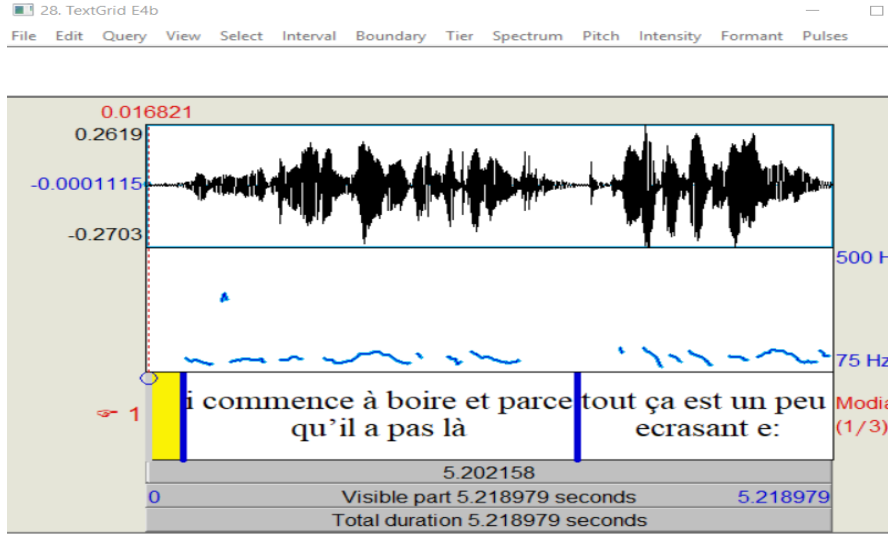
duraklarının belirginliği ve görece uzun oluşları aslında konuşucunun sözcesini sürdürme eğilimine işaret etmektedir. Morel ve Dano-Boileau'ya (1998, s.14) göre duraklar, konuşucunun yorumunu güçlendiren söylemle ilgili saymaca (conventionel) bir değer taşımaktadırlar. Duraklara eşlik eden yüksek ezgi devam edileceğinin, ani ve düşük ezgi ise ya sözcenin sonlandırılacağına veya konunun değiştirileceğinin bir göstergesi olmaktadır.

Söylem sırasındaki duraklarla ilgili olarak Michelle Billière 2016'daki çalışmasında nefes duraklarının konuşmanın ayrılmaz bir parçası olduğunu ve konuşanın bireysel biçimine (üslubuna) göre değişebileceğini belirtmektedir. Bazen de kararsızlıktan ileri gelebileceğini söylemektedir.

Konuşma biriminin bu kesitinin ezgi eğrilerine bakılacak olursa, yinelemelerde ve duraklardaki sürenin anlamlı olduğu görülmektedir (Grafik 5-6). Yinelenen *le: le fait* ve *le le: le* süreleri hem konuşucunun kendi tarzını hem de sözcesini kurgulama aşamasını göstermektedir.

Grafik 5. Ezgi Eğrisi 5

Grafik 6. Ezgi Eğrisi 6

Grafik 6'da görüldüğü gibi *là* sonrasında nefes durağıyla bir tür kopma veya konudan sapma görülmektedir. Konuşucu yorumda söyleyeceği şey için belki de zaman kazanmak amacıyla bu durağı yapmaktadır. Zaten ezgideki düşüş de bunu göstermektedir. Ayrıca konuşucunun, sözcüne devam edeceğine de işaret etmektedir.

Bu kesitin bitişinde parçasal bir unsur olan sonlandırma ögesi yer almaktadır: *en fait*. Konuşucu Modiano, nerede çalıştığı konusunu yanıtlarken, tam olarak belirli bir yerden bahsedemeyeceğini, her yerde çalışabileceğini söyledikten sonra, bir doğrulama sözü olan *en fait* yani *doğrusu budur* diyerek sözünü sonlandırmaktadır. Aşağıdaki ezgi grafiğinde görüldüğü gibi sözce sonundaki sonlandırıcı ögenin ezgi eğrisi en alt ezgileme düzeyine inerek sözce sonuna işaret etmektedir (Grafik 7).

Grafik 7. Ezgi Eğrisi 7

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Çalışma evrenimiz olan Busnel-Modiano söyleşisinin ilk dakikalarında yer alan sözcelerden seçtiğimiz ve çalışmamızın konusuyla ilgili yeterli verileri sağlayacağını düşündüğümüz örneklem üzerinde, sözlü dilin parça ve parçaüstü niteliklerini çözümlmeye çalıştığımız bu incelemede, kısacık bir konuşma kesitinde bile birçok sözlü dil özelliklerinin görülebileceği saptanmıştır. Sözlü paragrafın bileşenlerine ayrılması konusunda Morel ve Danon-Boileau'nun kuramlarında belirttikleri gibi ezginin veya parça üstü özelliklerin belirleyici bir rolü olduğu görülmekle birlikte, durak ve uzatmaların bu konuşmada daha fazla etkili olduğu görülmüştür. Ögelere veya bileşenlere ayırmada parça üstü özelliklerin, ses iniş ve çıkışlarının yetersiz olduğu durumlarda, Blanche-Benvenist'in de vurguladığı gibi, anlamsal ve dizimsel özelliklerin dikkate alınması gerektiği bu örneklem üzerinde de kendini göstermektedir.

Şunu da belirtmek gerekir ki konuşmacı Modiano'nun ses düzeyinin düşük olması nedeniyle, ses çözümlerinde ezgi eğrisinin yeterince belirleyici olamadığı görülmüştür. Bu nedenle Morel' in 2004' te belirttiği gibi sözlü dil çözümlerinde ezginin yetersiz kaldığı durumlarda sözceleme durumunda konuşucunun duruşu, el-kol-beden hareketleri de (posturo mimo gestuel) anlamlı birer göstergeye dönüşmektedir (Morel, 2004, s. 21). İncelediğimiz örneklemde de sürekli yarım kalan sözcelerle neyin anlatılmak istendiği konuşucunun sözceleme anındaki hareketleri yardımıyla anlamlandırılabilir. Örneğin ilk sözcede, bulunulan yere işaret ederek, oranın Modiano'nun çalışma yeri olduğunu dile getiren birinci konuşmacı söyleyişi düz bir ifadeyle (act locutoire) başlatmaktadır. Buna karşılık olarak Modiano, sözcenin konusunu oluştururken buldukları ortamdaki kitaplara ve odanın karışıklığına bakarak konuşma içerisinde anlatıya geçmektedir. Morel ve Danon-Boileau'nun *recit dialogué* olarak nitelendirdikleri bu söyleyiş yöntemi, söylem içerisinde konuşucunun muhatabıyla ortak

bir düşünceye ulaşmak ve kendi söylemini güçlendirmek için başvurduğu bir yol olarak tanımlanmaktadır. Konuşma sırasında geçmişe yönelik bir konuyu yeniden dillendirmek şeklinde gerçekleşmektedir. Örneğimizde Modiano, kendi çalışma odasındaki kitaplara bakarak, başka bir yazarın çalışma tarzını hatırlamakta ve onu anlatmaktadır. Tüm anlatılarda olduğu gibi bu anlatı kesitinde de bir giriş, gelişme ve sonuç bölümünden bahsedilebilir. Konuşmacının anlatıya başlamasını tetikleyen şey kitaplardır. Konuşmacı kitaplara bakarak sözü aldıktan sonra giriş bölümünde şu sözceyi üretmektedir:

tous les livres là non mais/ ça me rappelle/ une nouvelle de Fitzgerald qui (h) s'appelle « l'après-midi d'un écrivain » où il s'trouve dans une pièce comme ça / où y a plein d' livres .

Burada dinleyiciyle arasında önce bir şaşkınlık oluşsa da giderek kendi düşüncesine katılımı sağlama çabası hissedilmektedir.

Gelişme bölümüne geçişi sağlayan öge, bir anlatı belirteci yerine sadece *et (ve)* bağlacıdır. Zaten kullanılan zaman da geniş zamandır:

et à dix h(eur) i s'/ il veut il veut écrire à partir de 10 heure du matin mais: (h) en fait le fait de tous ces livres le: le: le décourage et donc euh il:/ il commence à boire, et parce qu'il a pas là: tout ça est un peu écrasant de

Anlatılan yazarın, her sabah saat ondan itibaren yazmaya başlamak istediğini ancak bulunduğu ortamdaki kitapların dikkatini dağıttığından dolayı cesaretinin kırıldığını, bu yüzden içmeye başladığını, çünkü bunun çok zor bir durum olduğu dile getirilmektedir. Modiano anlatısını, sonuçlandırma edatıyla başlayan bir sözceyle bitirmektedir :

enfin il se dit / à quoi à quoi bon de rajouter un livre (h)

Modiano bu sonlandırma sözcesinde hatırladığı yazarın, kendi kendine, bunca kitap varken yeni bir kitap eklemenin gereksiz olduğu düşüncesine kapıldığını belirtmektedir. Aslında bunu anlatarak kendi durumunu da özetlemiş olmaktadır. Çünkü sözcesinin sonunda Modiano'nun konuşma anında, içinde buldukları odada çalıştığı ama bununla sınırlı kalmadığı, belli bir yere bağlı olmadığı ve herhangi bir yerde de çalışabildiği konusunda konuşucu ve dinleyici arasında fikir birliğine ulaşılmaktadır.

Sonuç olarak buraya kadar incelenen konuşma kesitinde söz öbeği boyunca yinelemeler, duraklar ve konuşucunun konumunun konuşmanın anlamlandırılmasında belirleyici olduğu gözlenmektedir. Dizimsel olarak dilbilgisel kurallardan ayrı değerlendirilemeyecek bir yapı sergilemekle beraber, tamamen sözlü dile özgü olan durakların (pause silencieuse) duraksamaların (pause d'hésitation) da konuşucunun sözcesini hazırlamak (reformulation), uygun sözü aramak için zaman kazanmak ve dinleyicisinin dikkatini çekerek sözceyi devam ettirmek, bazen de konu dışına çıkıp yeni bir dayanak oluşturmak gibi işlevleri yerine getirmekte olduğu saptanmaktadır.

Bu çalışmada yaklaşık altı dakikalık bir söyleşinin ilk iki-üç dakikalık kısmında üretilen sözceler incelenmiş olmasına karşın söyleşinin genel olarak tüm dilsel yapısını yansıttığı görülmektedir. Fransızcanın SVO (özne-eylem-nesne) dizilim kuralının konuşma dilinde tamamen farklı bir dizilime dönüştüğü gözlenmektedir. Bu nedenle konuşma diline özgü farklı dizilim şekilleri üzerinde çalışılması gerektiği Morel ve Boileau'nun ve Benvenist'in çalışmalarının güncel örneklerle desteklenerek geliştirilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bilişim alanında günden güne gelişen dil işleme yöntemleri

bağlamında bu çalışmanın özellikle Fransızca konuşma dilinin işlenmesine ve yapay zeka çalışmalarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akın, L. (2015). Konuşma dili grameri ve sözlü derlemlerden yararlanılarak konuşma dili özelliklerinin tespiti, *Türkiyat Mecmuası*, 25 (1), 1-28
- Billière, M. (2016). Les pauses, leur importance dans la production de la parole.
<https://www.verbotonale-phonetique.com/pauses-importance-production-parole/>.
- Blanche-Benveniste, C. (1996). Trois remarques sur l'ordre des mots dans la langue parlée, *Langue Française*, 111, 109-117.
- Kıran, Z. (1999). Sözceleme ve göstergebilim, *Dilbilim Araştırmaları*, 10, 93-99.
- Morel, M-A. & Danone-Boileau, L. (1998), *Grammaire de L'intonation*. Paris: Editions Ophrys.
- Morel, M-A. (2004). Intonation, regard et renres dans le dialogue à bâtons rompus. *Langage*, 153, 15-27.
- Sarıca, M.(2005). Görünmeyen dilbilgisi, M. Sarıca (Ed.), *Sözlü dil yapısı* (s. 144), İstanbul: Multilingual.Yayımları.
- Sönmez, S. (1990). Sözlü dil/ yazılı dil, *Dilbilim Araştırmaları*, 1,119-123.
- Vardar, B. (2002), *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*, İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları.
- Yılmaz, S. & Yılmaz, A. (2012). Konuşma dili olarak Türkçenin iki temel alanda incelenmesi: tonlama ve sözceleme. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 35-35, 197-228.

EK**BUSNEL-MODIANO SÖYLEŞİSİNİN ÇEVİRİ YAZISI VE TÜRKÇE ÇEVİRİSİ**

Çevri yazı işaretleri

/ duarkları gösterir
 : uzatmaları gösterir
 :: uzatmaların uzunluğunu gösterir
 (h) nefes alıp verme
 (..) eksik kısmın tamamlandığı yerleri gösterir
 e uzatma e'si
 pff üfleme
 ... boşluk

Busnel 1: Je vous propose de revenir sur ce qui est la grande nouvelle de ce jeudi 9 octobre 2014 Patrick Modiano, Lauréat du Prix Nobel de Littérature. Alors c'est vrai que nous étions chez lui la semaine dernière, vous avez sans doute vu ce sujet dans l'émission, il parlait de son dernier roman. Mais ! Lors de cette rencontre, je lui ai aussi demandé de nous raconter, de montrer comment il l'écrivait ; ça, vous ne l'avez pas vu, puisqu'on vous l'a pas montré. On attendait qu'il reçoive le Prix Nobel. C'est fait ! Regardez comment j'ai écrit par Patrick Modiano chez lui.

Busnel 1: 9 Ekim 2014 Perşembe günü, Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Patrick Modiano'nun büyük haberini hatırlamanızı öneriyorum. Geçen hafta onun evindeydik, muhtemelen bu konuyu yayında gördünüz, son romanından bahsediyordu. Ama! Bu toplantı sırasında ondan bize nasıl yazdığını da anlatmasını, göstermesini istedim; Bu kısmı görmediniz, çünkü size gösterilmedi. Nobel Ödülü'nü alması bekleniyordu. Ve bu oldu! Kendi evinde, Patrick Modiano'nun ağzından « nasıl yazdım ? » izleyin

Busnel 2: Enfin nous sommes dans la pièce où : où vous travailler.

Busnel 2: Sonunda çalıştığınız odadayız.

Modiano 1: Oui, oui euh, je peux travailler là, mais en fait, J'ai souvent chez pff, oui je, n'importe où, dans des (h) non parce que (h) là tous les livres là non mais, ça me rappelle (h) une nouvelle de Fitzgerald qui s'appelle « l'après-midi d'un écrivain » où il se trouve dans une pièce comme ça, où y a plein de livres et à dix h(eur) (i se), il veut, il veut écrire à partir de 10 heure du matin mais : (h) en fait le fait de tous ces livres le, le, le décourage et donc euh il commence à boire, et parce qu'il a pas, là, tout ça est un peu écrasant, de enfin il se dit, à quoi à quoi (h) bon de rajouter un livre, mais euh, mais en fait, oui je peux, souvent j'ai écrit partout c'est pas euh, c'est pas euh, j'sais pas en fait euh c'est pas lié à un endroit, oui c'est ça peut être n'importe où en fait.

Modiano 1: evet evet e: Orada çalışabiliyorum / ama aslında sık sık pff / evet ben herhangi bir yerde de :: (h) hayır çünkü (h) oradaki tüm kitaplar yok ama / bana hatırlatıyor / Fitzgerald'ın "yazarın öğleden sonrası" olarak adlandırılan kısa öyküsünü (h) hatırlatıyor/ bol miktarda kitabın olduğu böyle bir odada / ve sabah saat 10'unda / 10'da yazmak istiyor ama: (h) aslında tüm bu kitapların olması: onu: cesaretini kırar ve bu nedenle e o :/ İçmeye başlar çünkü yazacak durumda değildir e:: tüm bunlar sonunda biraz bunaltıcıdır / ve sonunda kendine şöyle der/bir kitap eklemenin ne anlamı var (h)

ama e pff ama veyya: ama aslında evet yapabilirim (konuya dönüş) / sık sık yazdım / her yerde evet her yerde değil (h) e değil: bilmiyorum aslında e bir yerle ilgili değil: e Evet, bu aslında herhangi bir yerde yapılabilir.

Busnel 3: Est-ce que vous avez des rituels d'écrivains ? Est-ce qu'il y a des/ : oui/ des choses particulières qu'il vous faut ? Ou euh, une heure particulière ? Euh.

Busnel 3: Sizin yazarlık ritüelleriniz var mı? Ya da ... var mı,/: evet yani / ihtiyacınız olan özel şeyler var mı? Ya da e, belirli bir saat filan? E.:

Modiano 2: Oui, en fait, il faut essayer comme c'est quelque chose d'un peu bizarre/ puisqu'il y a aucune euh il faut se créer sa propre petite civile, puisqu'il y a une personne qui peut vous, s'obliger à, donc alors il y a des choses à abs.. il faut essayer de se créer des...par exemple c'est embêtant de, de euh si, si vous écrivez pas pendant deux jours, après vous, vous êtes découragé vous êtes, vous/ donc il faut tous les jours/ il faut... ; Alors il y a des choses absurdes de dire il faut au moins que j'écrive deux pages ou alors quelque fois d'une manière enfantine, on écrit euh deux/ alors euh, on mais un truc pour savoir euh enfin une croix pour savoir jusqu'où on va écrire parce que c'est des choses absurdes c'est, c'est comme des cadres dans quelque chose de très flou, finalement de, de donc il faut, oui il y a des euh mais en dehors de certains cadres comme ça il n'y a pas tellement de rituels, pour moi c'est plus facile de rayer avec un stylo ou d'écrire à la main, parce que évidemment on a l'impression qu'il y a quand même quelque chose de physique où ça résiste un peu enfin euh sinon évidemment c'est un peu abstrait comme activité en fait euh, c'est plus abstrait que la peinture ou euh.

Modiano 2 :Evet, aslında, bunun ne kadar tuhaf bir şey olduğunu denemek lazım/ çünkü hiçbir e : kendi küçük özelini yaratmak zorundasın, çünkü seni bir şeye zorlayabilecek kimse yok/ bu yüzden bazı soy(tut) şeyler var/..., bazı şeyler yaratmayı denemek lazım/ ... örneğin/ bu çok can sıkıcı e eğer eğer iki gün boyunca yazmazsanız, sonra/ cesaretiniz kırılır, sizin sizin/ bu yüzden her gün (yazmak)... gerekir/gerekir...; Bu yüzden en azından iki sayfa yazmam gerekir demek saçma olur ya da bazen çocukça bir şekilde yazmalıyım demek saçma olur/ e iki (sayfa) yazılır/, yani e : ama nereye kadar yazdığını bilmek için bir şey e yani bilmek için bir işaret/ çünkü bunlar anlamsız şeyler/ bu bu çok belirsiz bir şeyin içindeki çerçeve gibi/ yani bu gerekli/ evet e : var ama bunun gibi belirli çerçevelerin dışında çok fazla ritüel yok/, benim için bu bir kalemle karalamak veya elle yazmak daha kolay/ çünkü açıkçası hala biraz fiziksel bir şeyler olduğu izlenimine sahibiz/bu biraz soyut bir etkinlik aslında e :bu resim yapmaktan daha soyut ya da e :

Busnel 4: Qu'elle est le processus à l'œuvre dans votre écriture ?

Busnel 4: Yazılarınızda çalışma süreci nedir?

Modiano 3: Oui c'est-à-dire c'est toujours euh parce que évidemment c'est très difficile de, de parler d'une manière lucide de ce qu'on écrit, parce que ce qui est terrible si c'est que le euh qui m'a toujours frappé euh on peut pas être le lecteur évidemment euh il y a aussi une chose très mystérieuse, c'est que euh on peut pas être le lecteur de ces propres livres malheureusement donc on a toujours une vision un peu confus et parcellaire de ce qu'on vient d'écrire et euh il y a un moment qui est très bizarre, enfin, peut-être que les autres anciens n'éprouvent pas ce moment mais le moment où il faut finir le livre vous avez l'impression que le livre est comme si c'était un être vivant qu'il est content en fait de

couper les points avec vous et, et ce qui est fascinant c'est de penser que le euh, que c'est le lecteur après qui va le euh un peu comme quand on développait les photos euh dans le temps, c'est-à-dire c'est le lecteur qui va reveler les livres en fait, le livre euh c'est presque euh comme si, euh comme si il vous faut , il était content de prendre congé de vous en fait. Et c'est difficile à expliquer c'est sentiment de euh il était presque au style enfin il, il voulait plus avoir de rapport avec vous c'est il euh il file avec des gens qu'il pouvait le lire, qu'il euh qu'il lui apporterait sa respiration, mais que le euh, le type qu'il avait écrit ne compr., à la limite ne comprenait pas grand-chose ce qu'il avait fait en fait. Euh comme si, alors c'est idiot parce que en même temps on corrige un livre, on, on n'est pas, on est très lucide on, on corrige les fautes de syntaxe on, on, on essaye de lui donner une mélodie et tout ça, mais en même temps, c'est pas quelque chose de global c'est-à-dire c'est comm si vous, comme quelqu'un qui était obligé de faire, vous savez c'est, c'est les gens qui sont obligés de faire des fraises qui sont obligés de se mettre euh euh comment dirais-je, ils sont sur un échafaudage euh allongé comme ça, mais qui n'ont jamais une vision d'ensemble en fait tout ce qui, c'est ça qui est assez contradictoire dans ce genre, ce genre d'activité en fait.

Modiano 3: Evet, yani bu her zamandır e: çünkü yazdıklarından net bir şekilde konuşmak açıkçası çok zordur, çünkü beni her zaman etkileyen e: müthiş olan şey, okuyucu olamayız açıkçası e: çok gizemli bir şey var ki bu da ne yazık ki kendi kitaplarımızın okuyucusu olamamamız/ bu yüzden her zaman karmaşık ve parçalanmış bir vizyonumuz var/ ve e: çok garip bir an var, belki de diğer eskiler bu anı deneyimlemiyorlar ama kitabı bitirmeniz gereken an kitabın sanki canlı bir varlık olduğu ve sonunda sizden ayrıldığına mutlu olduğu izlenimine kapılıyorsunuz/ ve büyüleyici olan şey e okurun okurun ee: fotoğraflar zamanla belirginleşmesinde olduğu gibi yani aslında kitapları kitabı görünür kalacak olanın okuyucu olduğunu düşünmektir/ ee: neredeyse sanki size gereken de yani aslında sizden ayrıldığı için mutlu olmasındır/ ve bu açıklaması zor bir şey ee bir duygu yani biçemle ilgili/ o sizinle daha da ilişki içinde olmak istemiyordu/ bu onu okuyacak ona nefes olacak olan başkalarıyla çekip gitmesi gibi/ ama e yazdığı şey onu anla(mıyordu) .. sonuç olarak aslında ne yaptığını pek anlamıyordu/ sanki bu biraz aptalca çünkü aynı zamanda bir kitabı düzeltiyoruz, biz, çok barizdir, sözdizimi hatalarını düzeltilir ona ona ona bir melodi vermeye çalışılır işte böyle şeyler ama aynı zamanda, bu genel bir şey değil, yani sanki bir şey yapmaya mecbur biri gibi bilirsiniz işte, bu bu nasıl söyleyeyim fresk yapmaya zorlanan insanlar bir iskelenin üzerinde yukarıya uzanmışlardır böyle ama bütünü göremezler hiçbir zaman genel bir bakışa sahip olamazlar/ bu bu tür işlerde oldukça çelişkili olan şey budur.

Busnel 5: Patrick Modiano, Prix Nobel de Littérature, le titre de son nouveau roman « Pour que tu ne te perde pas dans le quartier » euh sorti la semaine dernière aux éditions Gallimard.

Busnel5: Nobel Edebiyat Ödüllü Patrick Modiano'nun geçen hafta Gallimard Yayınlarından çıkan yeni romanı "Mahallede Kaybolma Diye"